

Metodologija prijevodnoga i nazivoslovnoga rada na hrvatskome sučelju softvera Moodle 2.0

Tomislav Stojanov, IHJJ & TVZ

Hrvoje Kelemenović, student TVZ-a

Ivan Horvat, student TVZ-a

MoodleMoot 2011, Srce, Zagreb

13. lipnja 2011.

Motiv

- Sustav za e-učenje *Moodle* kao standard hrvatske akademske zajednice
- Visok stupanj prevedenosti sučelja *Moodle* 2.0 (99% s danom 7. lipnjem 2011.) i potreba za daljnjim uređivanjem te ujednačavanjem nazivlja
- Softverska lokalizacija, razvijanje hrvatskoga računalnog nazivlja i skrb o jeziku kao jedan od nacionalnih prioriteta
- Izgradnja strukovnoga leksikona/pojmovnika/rječnika
- Promišljanje institucionalizacije i profesionalizacije volonterskoga rada
- Osmišljavanje suradnje Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje i zajednice otvorenoga koda u RH te stručna pomoć u jezičnom savjetništvu i infrastrukturi

Alati za upravljanje nazivljem i prevođenjem

- Mnoštvo mrežnih ili *desktop*-alata na tržištu (Microsoft LocStudio, TshwaneTerm, Pootle, SunGloss, AnyLexic...)
- Nedostatci:
 - nedostupni za javnost
 - skupi
 - vezani samo za jedan softver
 - slaba podrška i razvoj
 - usko usmjereni

Alati za upravljanje nazivljem i prevođenjem

- Mnoštvo mrežnih ili *desktop* alata na tržištu (Microsoft LocStudio, TshwaneTerm, Pootle, SunGloss, AnyLexic)
- Nedostatci:
 - nedostupni za javnost
 - skupi
 - vezani samo za jedan softver
 - slaba podrška i razvoj
 - usko usmjereni

POTREBA:

alat dostupan zainteresiranoj hrvatskoj stručnoj i znanstvenoj zajednici te javnosti

Alati za upravljanje nazivljem i prevođenjem

- Mnoštvo mrežnih ili *desktop* alata na tržištu (Microsoft LocStudio, TshwaneTerm, Pootle, SunGloss, AnyLexic)
- Nedostatci:
 - nedostupni za javnost
 - skupi
 - vezani samo za jedan softver
 - slaba podrška i razvoj
 - usko usmjereni

POTREBA:

alat dostupan zainteresiranoj hrvatskoj
stručnoj i znanstvenoj zajednici te javnosti
besplatan

Alati za upravljanje nazivljem i prevođenjem

- Mnoštvo mrežnih ili *desktop* alata na tržištu (Microsoft LocStudio, TshwaneTerm, Pootle, SunGloss, AnyLexic)
- Nedostatci:
 - nedostupni za javnost
 - skupi
 - vezani samo za jedan softver
 - slaba podrška i razvoj
 - usko usmjereni

POTREBA:

alat dostupan zainteresiranoj hrvatskoj stručnoj i znanstvenoj zajednici te javnosti

besplatan

primjenjiv za više lokalizacijskih projekata

Alati za upravljanje nazivljem i prevođenjem

- Mnoštvo mrežnih ili *desktop* alata na tržištu (Microsoft LocStudio, TshwaneTerm, Pootle, SunGloss, AnyLexic)
- Nedostatci:
 - nedostupni za javnost
 - skupi
 - vezani samo za jedan softver
 - slaba podrška i razvoj
 - usko usmjereni

POTREBA:

alat dostupan zainteresiranoj hrvatskoj stručnoj i znanstvenoj zajednici te javnosti

besplatan

primjenjiv za više lokalizacijskih projekata

čija se infrastruktura strateški razvija unutar lokalne akademske i profesionalne zajednice

Alati za upravljanje nazivljem i prevođenjem

- Mnoštvo mrežnih ili *desktop* alata na tržištu (Microsoft LocStudio, TshwaneTerm, Pootle, SunGloss, AnyLexic)
- Nedostatci:
 - nedostupni za javnost
 - skupi
 - vezani samo za jedan softver
 - slaba podrška i razvoj
 - usko usmjereni

POTREBA:

alat dostupan zainteresiranoj hrvatskoj stručnoj i znanstvenoj zajednici te javnosti

besplatan

primjenjiv za više lokalizacijskih projekata

čija se infrastruktura strateški razvija unutar lokalne akademske i profesionalne zajednice

leksikografska, terminografska, prevoditeljska, gramatička, korpusnojezikoslovna i softversko-lokalizacijska sastavnica

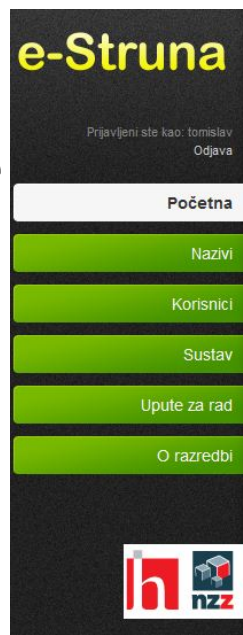
Ciljevi

- Standardizacija i normiranje računalnoga nazivlja (zapoštaljeno strukovno nazivlje)
- Ekipiranje i organiziranje stručne i strukovne javnosti
- Izgradnja specijaliziranih mrežnih leksikona i glosara
- Izgrađena baza kao vrelo za znanstveni projekt izgradnje računalnoga nazivlja u *Struni* (<http://struna.ihjj.hr/>), zatim vrelo za terminološke leksikone Hrvatskoga zavoda za norme (Tehnički odbor 37: terminologija) te građa za buduće računalnojezikoslovne znanstvene projekte (višejezični paralelni korpusi, automatska ekstrakcija naziva kandidata, itd.)

Strukovno nazivlje (Struna),

<http://struna.ihjj.hr>

- Skoro otvorenje javne tražilice
- IHJJ koordinator projekata koje financira Hrvatska zaklada za znanost
- Terminološka usmjerenost + definicije
- Uz preinake može poslužiti za potrebe softverske lokalizacije i prevođenja

Dobar dan

Dobro došli u bazu podataka strukovnog nazivlja.

Informacije

Danas je **utorak, 7. lipnja 2011.**
Status: **Tomislav Stojanov**, administrator sustava, kemija
Inačica: 2.99
Izvoz naziva koje ste unijeli: **kronološki** ili **abecedno**

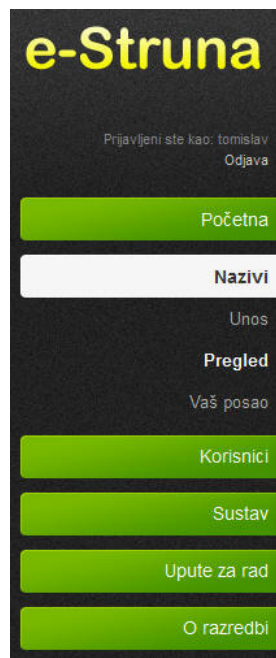
Praćenje rada na projektima

Struna – infrastruktura za softversku lokalizaciju

- Tri pristupa:

- terminološki:
nositelj natuknice je hr. naziv
- datotečni: nositelj natuknice je \$string
- prevoditeljski:
nositelj natuknice je prijevodna istovrijednica

```
$string['loggedindescription'] = 'Kada sam online';  
$string['loggedoff'] = 'Nije online';  
$string['loggedoffdescription'] = 'Kada nisam online';  
$string['mailedsent'] = 'Vaša poruka je poslana putem e-pošte.';  
$string['managecontacts'] = 'Uredi kontakte';  
$string['maxmessages'] = 'Najveći broj poruka koji će se prikazati u povijesti razgovora';  
$string['message'] = 'Poruka';
```


Uređivanje naziva

Popis naziva

Traži

Projekt Obradivač

Obradenost

%	naziv	polje	grana	potpodručje	radnje
15%	dušikovi	kemija	organska kemija	organska kemija	
15%	Z-izomerija	kemija	organska kemija	organska kemija	
15%	triacilgliceroli	kemija	organska kemija	organska kemija	
15%	trans-izomerija	kemija	organska kemija	organska kemija	

obrađivač radi
obrađivač završio
urednik uređuje
urednik vratio obrađivaču
urednik pregledao
terminolog pregledao
savjetnik pregledao
zaključen naziv

Struna – infrastruktura za softversku lokalizaciju

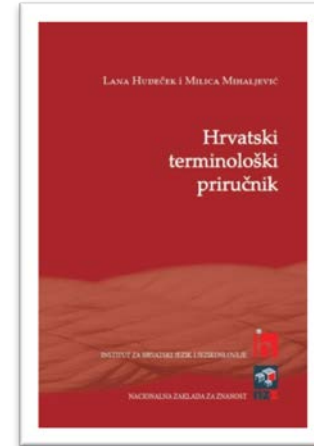
- Napredna i brza tražilica svih indeksiranih polja
- Razrađena administracija (obrađivač, urednik, jezični savjetnik...) i faze obradbe (od unosa do zaključenja i nazad)
- Izvoz (od formata HTML, XML i uvoza u Excel pa do PHP-a za potrebe lokalizacijskih datoteka)
- Uvoz tekstova iz datoteka PHP
- Mogućnost integriranoga foruma

Struna – infrastruktura za softversku lokalizaciju

- IHJJ može pomoći lokalizacijskome timu savjetnički (<http://savjetnik.ihjj.hr>), infrastrukturno (baza, domena, održavanje), kadrovski (znanstveni novaci i stručni suradnici), organizacijski (radionice, radne grupe, skupovi) te promocijski.
- Ekipiranje za projekt izgradnje računalnoga nazivlja
(http://www.hrzz.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=29)

Metodologija prevodilačkoga i nazivoslovnoga rada

- Tri ključna priručnika:

- L. Hudeček & M. Mihaljević & L. Vukojević. *Jezični savjeti*. IHJJ 2010.
- *Smjernice za terminološke politike. Oblikovanje i provedba terminološke politike u jezičnim zajednicama*. UNESCO, Pariz 2005 (prijevod 2009.)
<http://www.hzn.hr/Publikacije/pdfbrosure/SmjTerPo.PDF>
- L. Hudeček & M. Mihaljević. *Hrvatski terminološki priručnik*. 2. ispravljeno izdanje, IHJJ 2009

Metodologija prevodilačkoga i nazivoslovnoga rada – dopune

- Potreba za pravopisnom, gramatičkom, stilskom, terminološkom i prijevodnom ujednačenosti
- Dogovor o zapisu engleskih izraza u zagradama za sve one hrvatske nazive koji nisu široko rasprostranjeni
- Ciljani javni mrežni i klasični okrugli stolovi o najosjetljivijim terminološkim pitanjima: preglednik <> prebirnik <> pretražnik; poslužilac <> poslužitelj...
- Sustavnije uočene pogreške:
 - izjednačavanje vodoravnih crta (jedna [*hyphen*] umjesto više crta);
 - pisanje polusloženica (zip datoteka > zip-datoteka; pregled blog članaka > pregled blog-članaka);
 - sintaksa engleskoga jezika (internet preglednik > internetski preglednik);
 - neubacivanje kurziva za pravopisno neprilagođene riječi (web > *web*)

Zaključak

- Institucionalizirati i profesionalizirati softversku lokalizaciju
- Odjel za opće, poredbeno i računalno jezikoslovlje Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje zainteresiran pomoći stručnoj i zainteresiranoj javnosti u terminološkim pitanjima i želi sudjelovati u organizaciji rada hrvatske zajednice u podršci softveru otvorenoga koda u poslovima lokalizaciji
- Uspostava jedinstvenoga CMS-a za različite lokalizacije i inačice – dobro polazište može biti baza Struna IHJJ-a
- Planski lokalizirati ključni softver
- Izgraditi, normirati i popularizirati hrvatsko računalno nazivlje kroz rad na specifičnim nazivljima
- U dugoročnoj perspektivi raditi na specijaliziranim mrežnim glosarima i pojmovnicima
- Osmisliti metodologiju rada

Zaključak

- Pohvala za trud i napravljeni posao ekipi na hrvatskome Moodleu (J. Klindžić, J. Lasić-Lazić, I. Bosnić, HrOpen i ostali)
- Zahvala suradnicima Hrvoju Kelemeniću i Ivanu Horvatu na softverskoj implementaciji Moodle 2.0, prilagođavanju i tehničkim rješenjima